

Maniowy
(Woj. Małopolskie)

**Kościół pw.
NMP Matki Kościoła**

Historia Parafii Maniowy

Strzał kościołek - pw. św. Marka

Strzał kościołek w starej wiosni

Historia parafii, która istnieje od początku istnienia wsi, to historia kolejnych kościołów, wznoszonych przez wierznych z Maniów. Pierwszy z nich, modrzewiowy, został wzniesiony w roku 1216 i użytkowany był nad Dunajcem, na zachodnim krańcu wsi (przy starej drodze od strony Nowego Targu). Został on zniszczony przez powódź w 1526 roku, która często nawiedzała Stare Maniowy.

Drugi kościół, tym razem już murowany, wzniesiono w roku 1662, na terenie późniejszego ogrodu plebańskiego. Został on konsekrowany 2 stycznia 1679 roku, przez Sufragana Krakowskiego Biskupa Mikołaja Oborskiego, który troskę o parafię polecił niejakiemu księdzu Sebastianowi. Kościół ten został jednak później rozebrany z powodu niebezpieczeństwa zawalenia, gdyż stał na skarpie, podmywanej przez Dunajec. W miejscu prezbiterium starego kościoła zbudowano w roku 1855 kaplicę pod wezwaniem św. Marka, która to zachowała się częściowo (same mury) aż do czasu przesiedlenia wioski na nowe miejsce.

Należy wspomnieć w tym miejscu, że po epidemii czarwonki, jaka przeszła przez Maniowy w latach 1720-21, zabijając w całej parafii 130 osób, w ramach prześlągnięcia wybudowano na cmentarzu kaplicę ku czci św. Sebastiana. Kościółek ten został później przeniesiony na cmentarz w nowej wiosce, i obecnie jest jednym z obiektów na tzw. Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej.

Trzeci, największy i zarazem ostatni kościół w Starych Maniowach, który zachował się aż do końca trwania wioski na starym miejscu, budowano w latach 1817-1819. Wzniesiono go z funduszy skarbowych za rządów Cesarza Franciszka II, a konsekrował go w 1826 roku Biskup Sufragan Ziegler, rezydujący wówczas w Tyńcu. Jako patrona nowego kościoła obrano wówczas św. Mikołaja - obecnie jest on patronem całej parafii. Był to kościół w stylu barokowym, z krótkim prezbiterium, zamkniętym tradycyjnym półkołem. Wnętrze świątyni podzielone było filarami przyściennymi, nakrytymi charakterystycznym sklepieniem kolebkowym z łupetami na gurtach. (otwory w sklepieniu, w miejscu zejścia się ramion części stropu). Kościół miał 33 m. długości oraz 13 m. szerokości.

* W głównym ołtarzu wzniesionym w stylu rokoka, znajdował się obraz malowany na płótnie z wizerunkiem św. Mikołaja, który obecnie wisi z lewej strony głównego ołtarza w nowym kościele. Został on namalowany przez tułaję malarza, ucznia Jana Matejki, niejakiego Stanisława Bocheńskiego. Ołtarz miał kamienną podstawę z menzą obciążoną cementem. A po obydwu jego stronach znajdowały się figurki Jana Nepomucna oraz Jana Kantego. Nad ołtarzem umieszczono figurę św. Mikołaja, przeniesioną jeszcze z się obecnie w kościele filialnym w Czorzystynie.

* Po prawej stronie, w przedniej części kościoła znajdował się ołtarz z figurą Matki Boskiej z Lourdes, która obecnie zajęła miejsce w prawym bocznym ołtarzu w nowym kościele.

* Następnym ołtarzem, Najświętszego Serca Pana Jezusa znajdował się po prawej stronie, obok bocznego wejścia do kościoła (tzw. habdaka).

* Trzeci ołtarz stał na patronów św. Franciszka i św. Antoniego. Ołtarz czwarty, Matki Boskiej Różańcowej pełni obecnie rolę ołtarza głównego w kościele filialnym w Mizernej.

Wnętrze kościoła spłonęło w roku 1848 i straty zdołano naprawić dopiero w roku 1856. Później z pomocą parafian i przy wsparciu finansowym Klubu Parafii Maniowy w Chicago położono w nim marmurową posadzkę, obudowano przedrionek, salkę katechetyczną w której lekcje religii pamiętają ci urodzeni do 1981 roku, założono centralne ogrzewanie, sprawiono drzwory, które do dzisiaj wiszą w nowym kościele. Żywoć tej świątyni zakończył się w roku 1995, z powodu konieczności przesiedlenia podłożono bowiem wówczas pod niego ładunki wybuchowe i zamienił się stertę gruzu. Był jedynym z ostatnich budynków które rzucono z ziemią w Starych Maniowach, do końca przypominając mieszkańcom historię naszej ziemi.

Kaplica św. Sebastiana na cmentarzu

Ostatni kościółek w starych Maniowach i to on z obecnym kościołem

Kościół Parafialny pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny - Matki Kościoła

Budowę kościoła zainicjowały komitety Polonii Amerykańskiej, Kanadyjskiej i Austriackiej oraz parafianie z Czorzystyna, Huby, Maniów i Mizernej pod kierunkiem nieodżałowanego śp. ks. Pralata Antoniego Study. Budowa została podjęta w roku jubileuszowym 900-lecia śmierci męczennika św. Stanisława, podczas pierwszej pielgrzymki do ojczyzny Ojca Świętego Jana Pawła II w czerwcu 1979 roku. Patronowali jej sam Jan Paweł II oraz Metropolita Krakowski Kardynał Franciszek Macharski.

Jako że miejsce pod świątynią znajdowało się na litej skale piaskowcowej, w ruch poszły nie tylko łopaty i kłody, ale także ładunki wybuchowe. Materiały gromadzono na różne sposoby, od zakupów po darowizny od parafian, dzięki czemu kosztem ogromnego nakładu sił powstała świątynia o imponującym kształcie.

Kamień węgielny świątyni, poświęcony przez Jana Pawła II podczas mszy św. na lotnisku w Nowym Targu, został wmurowany 23 sierpnia 1981 roku przez Metropolitę Krakowskiego - Kardynała Franciszka Macharskiego. Natomiast konsekracja kościoła dokonano w roku 1989.

Wnętrze kościoła na uwagę zasługuje barokowy ołtarz oraz wspaniałe organy niemieckiej firmy Emil Hammer Orgelbau. Za ołtarzem głównym znajduje się zakryte, a nad nim kaplica Miłosierdzia Bożego wykorzystywana przez grupy spędzające rekolekcje i spotkania modlitwowe w Domu Rekolekcyjnym. Pod główną świątynią znajduje się kaplica, w której odprawiane są msze w okresie zimowym. W tej samej kaplicy, po przeciwnej stronie prezbiterium (tam gdzie normalnie jest chór) znajduje się scena teatralna z kulismami. W części niekończonej znalazły miejsce plebania, salki katechetyczne oraz dom rekolekcyjny.

Za staraniem ks. Antoniego Study w latach 1991-1996 podjęto konserwację ruchomego inwentarza ze starego kościoła:

- ☐ Ołtarz główny św. Mikołaja - fragmenty w kaplicy Czorzystynie
- ☐ Ołtarz MB Różańcowej - ołtarz główny w kaplicy w Mizernej
- ☐ Ołtarz św. Franciszka - w kaplicy w Czorzystynie
- ☐ Ołtarz św. Sebastiana - w dolnej kaplicy
- ☐ Ołtarz św. Mikołaja - ołtarz główny w dolnej kaplicy
- ☐ Ołtarz Neogotycki - Serca Jezusowego
- ☐ Ołtarz św. Marka - w kaplicy w Mizernej
- ☐ Organy - w kaplicy w Czorzystynie
- ☐ Ambona - w kaplicy w Czorzystynie
- ☐ Figura MB z Lourdes - w kaplicy w Czorzystynie
- ☐ Figura św. Mikołaja - nad ołtarzem głównym
- ☐ Figury świętych: Piotra, Pawła, Jana Nepomucena, Jana Kantego - w dolnej kaplicy

Konserwację wykonał artysta z Krakowa: Lidia i Sotyrus Pastopoulos.

Świątynia w liczbach:
długość nawy głównej - 40 m.
szerokość - od 20 do 30 m.
wysokość - od 12 do 20 m.
pojemność - ok. 2000 osób.

Wnętrze kaplicy w Mizernej

Kaplica w Czorzystynie

Kaplica na Cmentarzu

Wnętrze kościoła

